

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **V. P.**, zastoupeného Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy, odboru sociální péče a zdravotnictví ze dne 10. 12. 2010, č. j. MHMP 877622/2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2012, č. j. 4 Ad 33/2011 - 70,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové, advokátce, se sídlem Muchova 9, Praha 6, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 968 Kč, která je splatná do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2012, č. j. 4 Ad 33/2011 - 70 (dále jen „napadený rozsudek“), jímž byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí původně žalovaného Magistrátu hlavního města Prahy (dále jen „odvolací orgán“) ze dne 10. 12. 2010, č. j. MHMP 877622/2010 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Úřadu městské části Praha 6 (dále jen

„ÚMČ Praha 6“) ze dne 6. 9. 2010, č. j. 17821/2010/AAF (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž stěžovateli nebyla přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci z důvodu ohrožení osoby sociálním vyloučením.

V odůvodnění prvostupňového rozhodnutí ÚMČ Praha 6 uvedl, že znovu přehodnotil podklady k žádosti stěžovatele o mimořádnou okamžitou pomoc. Konstatoval, že žalobce není osobou propuštěnou z výkonu zabezpečovací detence, výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody nebo propuštěnou po ukončení léčby ze zdravotnického zařízení, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti, nebo ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy nebo z pěstounské péče po dosažení zletilosti, a není ani osobou bez přístřeší nebo osobou, jejíž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby. ÚMČ Praha 6 dále dospěl k závěru, že stěžovatel má dostatečný příjem ke krytí nezbytných potřeb, jako je zabezpečení výživy uspokojováním osobních potřeb včetně zvýšených nákladů spojených s dodržováním diety. V tomto ohledu odkázal prvostupňový orgán na § 3 odst. 1 písm. h) vyhlášky č. 504/2006 Sb., která provádí zákon o pomoci v hmotné nouzi, z níž vyplývá, že částka živobytí stanovená zákonem u osob se zvýšenými náklady na dietní stravování se zvyšuje o 1.040 Kč u diety při osteoporóze, pokud celotělová kostní densita klesla o více než 25 %. V této souvislosti ÚMČ Praha 6 uvedl, že původní potvrzení ze dne 6. 2. 2008 je neplatné, neboť tento typ diety byl zrušen s účinností od 1. 1. 2007; stěžovatel však na základě výzvy ze dne 1. 7. 2010 doložil aktuální potvrzení. ÚMČ Praha 6 také vycházel z toho, že stěžovatel užívá k bydlení nadále přístřeší na adrese O., P., k čemuž ovšem ÚMČ Praha 6 dodal, že mu stěžovatel k užívání tohoto přístřeší nepředložil žádné doklady za úhrady nákladů na bydlení. Stěžovatel předložil pouze doklady za úhradu ubytování pro dvě osoby na různých místech ČR o sobotách a o nedělích v průběhu roku 2007. K těmto nákladům správní orgán nepřihlédl, neboť je není možné považovat za nezbytné náklady ke krytí důležitých potřeb s ohledem na užívané přístřeší.

V odvolání stěžovatel brojil proti prvostupňovému rozhodnutí, a to zejména z důvodu, že není podložen závěr prvostupňového orgánu o tom, že není osobou bez přístřeší, neboť v přístřeší obývaném jím a matkou není možné svítit, vařit, prát ani vytápět. Tato situace je následkem jednání správce nemovitosti, společnosti RAK CZ, která se zavázala uzavřít nájemní smlouvu s matkou stěžovatele, ale nakonec ji uzavřela se společností NOBL. Stěžovatel proto nepředkládá žádné doklady o nákladech, neboť on ani matka nejsou nájemci, a nemohou tak žádat o zapojení sítí. Prostor, v němž nelze topit, svítit a zajistit hygienu, je v zimních měsících obyvatelný pouze za cenu prochladnutí, není vyhovujícím přístřeším ve smyslu zákona o pomoci v hmotné nouzi. Zpochybnil také úsudek prvostupňového orgánu, že v částce živobytí jsou zohledněny i kulturní potřeby, a zdůraznil, že dávka v případě hrozby sociálního vyloučení nemá zajistit jen fyzické přežití.

Odvolací orgán odvolání zamítl napadeným rozhodnutím. V odůvodnění shrnul zjištění učiněná ÚMČ Praha 6, ztotožnil se s nimi a přejal jeho argumentaci k zamítnutí žádosti stěžovatele. Odvolací orgán tedy dospěl k závěru, že z důvodů uvedených v žádosti není stěžovatel ohrožen sociálním vyloučením, a proto ho nelze považovat za osobu v hmotné nouzi v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi, a proto nemá nárok na mimořádnou okamžitou pomoc podle ustanovení § 36 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Závěrem odvolací orgán uvedl, že ke skutečnosti, že

jmenovaný nemá v užívaném bytě zapojen plyn a elektrickou energii, nelze přihlédnout, neboť stěžovatel situaci dlouhodobě neřeší.

V žalobě proti napadenému rozhodnutí stěžovatel uvedl, že odvolací orgán v napadeném rozhodnutí uvedl pouze souborný závěr s odkazem na doslovnou citaci celého ustanovení § 2 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb. s tím, že stěžovatel není osobou ohroženou sociálním vyloučením. Tvrdil, že užívá se svou matkou byt 3+1, a má proto možnost bydlení na území hl. m. Prahy, ovšem v bytě není zavedena elektrická energie ani plyn, s čímž se odvolací orgán v odůvodnění svého rozhodnutí nevypořádal. Zejména odvolací orgán nijak nevyložil, jaký má otázka řešení situace vztah k podmínkám hrozby sociálním vyloučením. Podle jeho názoru by bylo na místě, aby správní orgán uvedl požadavek konkrétní formy řešení této situace. Proto je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Městský soud rozhodoval ve věci poprvé usnesením ze dne 27. 4. 2011, č. j. 4 Ad 33/2011 - 15, jímž žalobu odmítl pro opožděnost, neboť vycházel z toho, že napadené rozhodnutí bylo doručeno fikcí dne 27. 12. 2010 a žaloba byla podána dne 29. 3. 2011, tedy po uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty. Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalobce toto usnesení zrušil svým rozsudkem ze dne 27. 10. 2011, č. j. 6 Ads 123/2011 - 41, a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení z toho důvodu, že vyjádření odvolacího orgánu o tom, že žaloba je opožděná, nebylo soudem doručeno k vyjádření stěžovateli, který tvrdil, že mu bylo napadené rozhodnutí doručeno až dne 1. 2. 2011.

Městský soud žalobu zamítl napadeným rozsudkem, v jehož odůvodnění shrnul průběh předchozího správního řízení a odůvodnění obou správních rozhodnutí a vycházel z toho, že napadené rozhodnutí bylo doručeno až dne 1. 2. 2011, neboť na jeho straně byly dány překážky pro doručování, a žaloba tak byla včasná. Dále citoval ustanovení § 2 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů. V posuzované věci připadala v úvahu kvalifikace tvrzení stěžovatele podle ustanovení § 2 odst. 6 písm. d) tohoto zákona, tedy že by stěžovatel byl osobou, která nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší. Městský soud shledal, že oba správní orgány se touto otázkou dostatečně zabývaly a vycházely z toho, že stěžovatelova matka, s níž stěžovatel žije ve společné domácnosti, má přiděleno přístřeší o velikosti 3+1 v P., O. ulice. Stěžovatel tuto skutečnost nepopřel, avšak uvedl k tomu, že toto přístřeší nesplňuje podmínky přístřeší, jak je vymezuje judikatura. Městský soud věc vyhodnotil tak, že přístřeší má být způsobilé k celoročnímu bydlení, přímo osvětlené, větratelné, s možností přímého nebo nepřímého vytápění, se zajištěním přístupu k sociálnímu zařízení, byť společnému pro více uživatelů. Z hygienického hlediska pak musí být zdravotně nezávadné. Stěžovatel přitom tvrdil, že přístřeší není vytápěné a není v něm zaveden plyn ani elektřina.

Městský soud však dospěl k závěru, že stěžovatel není osobou, která by byla z uvedeného důvodu sociálně vyloučena, neboť je poživatelem částečného invalidního důchodu, který přesahuje částku živobytí stanovenou pro jednotlivce, a je uživatelem přístřeší. Městský soud má za to, že byt 3+1 v P. je prostorem způsobilým k celoročnímu bydlení, přímo osvětleným a větratelným. Je v něm dána i možnost vytápění a přístupu k sociálnímu zařízení. Pokud stěžovatel, který tento prostor užívá, neučinil kroky k tomu,

aby si zajistil dodávku energií, které by mu umožnily v tomto bytě využívat topení, je to zřejmě z důvodu, který je znám pouze stěžovateli. Městský soud se shodně s oběma správními orgány domnívá, že v uvedeném přístřeší je dána i možnost vytápění. Podle názoru městského soudu tedy správní orgány vyhodnotily stěžovatelovu situaci správně a nevybočily přitom z mezí správního uvážení, neboť hodnotily stěžovatelovu celkovou situaci, kterou doložil jak lékařskou zprávou, tak i dokladem o výši pobíraného invalidního důchodu. Městský soud rovněž poukázal na případy uvedené v demonstrativním výčtu citovaného ustanovení § 2 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi, které se dostaly do složité životní situace buď po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nebo ze zdravotnického zařízení, nebo osoby, které byly v dětství v pěstounské péči a po dosažení zletilosti odcházejí z této péče. Jedná se také o osoby, které jsou zcela bez přístřeší nebo osoby ohrožené trestnou činností. Z uvedeného výčtu vyplývá, že jde o osoby, které se náhle ocitly v obtížné životní situaci. Městský soud shodně s názory správních orgánů dospěl k závěru, že v případě stěžovatele se o takový případ nejedná, a proto žalobu zamítl.

V kasační stížnosti a jejím následném doplnění stěžovatel brojil proti napadenému rozsudku z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Konkrétně namítal, že správní orgány i soud se nedostatečně zabývaly výkladem pojmu „ohrožení osoby" sociálním vyloučením tak, jak to má na mysli ustanovení § 2 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Výčet situací tam uvedený je pouze demonstrativní, nikoliv taxativní, a proto umožňuje považovat za osobu v hmotné nouzi i osobu, která sice nesplňuje ani jednu z podmínek uvedených pod písm. a) a ž e) ustanovení § 2 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi, ale splňuje podmínku uvedenou v návětí tohoto ustanovení, tedy neschopnost v daném čase s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků úspěšně řešit svou situaci a s tím související riziko sociálního vyloučení. Tuto podmínku stěžovatel splňuje, protože nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší. Správní orgány i soud vycházely z toho, že stěžovatelova matka, s níž stěžovatel žije ve společné domácnosti, má přiděleno přístřeší o velikosti 3+1 v P. na O. ulici s tím, že toto přístřeší splňuje podmínku celoročního bydlení, a to i přes to, že v bytě není zapojen plyn a elektrická energie. Toto však podle stěžovatele neodpovídá skutečnosti a správní orgány ani soud v tomto směry neučinily žádné šetření, přičemž nevzaly v potaz ani to, že správce tohoto objektu se sice zavázal, že s matkou stěžovatele uzavře nájemní smlouvu, avšak tento svůj slib nedodržel a nájemní smlouvu uzavřel s třetí osobou. Stěžovatel ani jeho matka tak nemají práva nájemců a nemohou požádat o zapojení sítí. Stěžovatelovo přístřeší tak nesplňuje podmínky, které uvedl v odůvodnění napadeného rozsudku městský soud, neboť v něm nelze topit, svítit, prát a vařit, a není tak z hygienického hlediska nezávadné. Stěžovatel je tak prakticky osobou bez přístřeší, a tudíž je i osobou v hmotné nouzi ve smyslu ustanovení § 2 odst. 6 písm. d) zákona o pomoci v hmotné nouzi. V závěru kasační stížnosti stěžovatel vytkl správním orgánům i soudu nedostatečné odůvodnění zamítavých rozhodnutí. Z uvedených důvodů navrhl zrušit napadený rozsudek a vrátit věc k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému rozsudku přípustná

za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."), neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti; vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná.**

Stěžovatel se v kasační stížnosti a jejím následném doplnění dovolával důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval stížnostní námitkou tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Při naplnění tohoto důvodu se již nepřistupuje k meritornímu posouzení ostatních stížnostních námitek, ale je namístě napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení. Nicméně Nejvyšší správní soud shledal, že tato námitka není důvodná. Městský soud se v adekvátním rozsahu zabýval všemi uplatněnými žalobními námitkami a své rozhodnutí opřel o přezkoumatelné skutkové i právní úvahy. Jeho argumentace vedoucí k zamítnutí žaloby je srozumitelná a věcná, a není tak možné uvažovat ani o nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost, ani o nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

Těžiště dalších stěžovatelových námitek vůči napadenému rozsudku spočívá v námitce nesprávného právního posouzení podmínek pro vznik nároku na mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu ohrožení sociálním vyloučením jak oběma správními orgány, tak i městským soudem v napadeném rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Zákon o pomoci v hmotné nouzi s účinností od 1. 1. 2007 upravuje mimořádnou okamžitou pomoc jako dávku jednorázovou, která má sloužit k zajištění základních životních potřeb v zákonem stanovených případech. Okamžitá mimořádná pomoc je však svojí povahou dávkou fakultativní (sporné je to pouze u dávky přiznávané z důvodu uvedeného v § 2 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi), závislou na správním uvážení příslušného orgánu, a nárok na ni vzniká až samotným rozhodnutím o jejím přiznání (viz k tomu také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 87/2012 – 39, přístupný na www.nssoud.cz). Podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve znění účinném k datu vydání napadeného rozhodnutí odvolacího orgánu platilo, že za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, avšak v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením, jestliže zejména

a) je propuštěna z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody, nebo
b) je po ukončení léčby chorobných závislostí propuštěna ze zdravotnického zařízení, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti, nebo
c) je propuštěna ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy nebo z pěstounské péče po dosažení zletilosti, respektive v 19 letech, nebo
d) nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší, nebo
e) je osobou, jejíž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby.

Jak uvádí důvodová zpráva k zákonu o pomoci v hmotné nouzi, „*...mimořádná okamžitá pomoc je fakultativní dávkou, u které není stanovena pevná hranice příjmu; přesto s ohledem na skutečnost, že jde o dávku poskytovanou podle zákona o pomoci v hmotné nouzi, musí jít o osobu, která nemá dostatečné finanční prostředky ani majetek takový, aby mohla nepříznivou situaci řešit vlastními silami*“. Nárok na mimořádnou okamžitou pomoc je pro osoby v těchto sociálních situacích upraven ustanovením § 36 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle něhož platilo, že nárok na mimořádnou okamžitou pomoc má osoba uvedená v § 2 odst. 6 tohoto zákona, pokud je možno ji uznat za osobu v hmotné nouzi. Jak městský soud správně dovodil, je na uvážení orgánu pomoci v hmotné nouzi, zda vyhodnotí sociální situaci a příjmové a majetkové poměry žadatele tak, že splňuje zákonné podmínky pro přiznání mimořádné okamžité pomoci. Výčet, s nímž pracuje citované ustanovení § 2 odst. 6 tohoto zákona, má – jak rovněž správně dovodil krajský soud - demonstrativní charakter, což znamená, že orgánu pomoci v hmotné nouzi se otevírá možnost na základě svého uvážení rozšířit jeho dosah o další případy osob, které jím budou shledány v hmotné nouzi. Stěžovatel se však konkrétně dovolává kvalifikace své situace podle ustanovení § 2 odst. 6 písm. d) zákona o pomoci v hmotné nouzi, která předpokládá, že jde o osobu, která nemá kde bydlet (tzn. nemá k dispozici ani příštřeší) a nejsou v jejím případě zároveň naplněny životně důležité potřeby.

Sociální situace a podmínky stěžovatele jsou jak oběma správním orgánům, tak i městskému soudu známy z jeho četných předchozích řízení, v nichž brojil proti rozhodnutím orgánů sociální péče a od 1. 1. 2007 orgánů pomoci v hmotné nouzi. Stejně tak i Nejvyšší správní soud již několikrát posuzoval ke kasační stížnosti správnost postupu těchto orgánů při hodnocení podmínek sociální potřebnosti, resp. hmotné nouze (viz k tomu zejména rozsudek ze dne 11. 7. 2012, č. j. 6 Ads 75/2012 – 23, dále rozsudek ze dne 29. 6. 2011, č. j. 6 Ads 75/2012 - 23, přístupné na www.nssoud.cz).

Již v těchto rozsudcích se Nejvyšší správní soud zabýval námitkami, které stěžovatel vznáší i v tomto řízení. Namítá-li stěžovatel, že splňuje podmínky pro přiznání nároku na mimořádnou okamžitou pomoc podle citovaného ustanovení § 2 odst. 6 písm. d) zákona o pomoci v hmotné nouzi, protože nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší, pak je třeba uvést, že primárním cílem tohoto ustanovení je zachytit případy osob, které jsou v důsledku své nepříznivé sociální situace úplně bez možnosti střechy nad hlavou (tzv. bezdomovci) a jimž tedy z tohoto důvodu hrozí sociální vyloučení. Takovou osobou však stěžovatel není, neboť obývá předmětný byt 3+1 v Praze a dokonce navštěvuje i jiná místa v České republice o víkendech, kde užívá různých ubytovacích zařízení. Stěžovatele tedy v souladu s ratio legis aplikované normy nelze považovat za osobu bez přístřeší, a to ani v situaci, že v jím obývaném bytě není zavedena či funkční elektrická energie a plyn. V tomto ohledu se tedy Nejvyšší správní soud ztotožňuje s názorem správních orgánů a městského soudu, že stěžovatele nelze považovat za osobu bez přístřeší tak, jak je míněna v ustanovení v § 2 odst. 6 písm. d) zákona o pomoci v hmotné nouzi.

K námitce absence zavedení sítí v předmětném bytě (přístřeší) Nejvyšší správní soud uvádí, že se jí zabýval již v jiných řízeních o dávkových nárocích stěžovatele, kde bylo

zjištěno, že nájemní smlouvu ze dne 28. 8. 2002 uzavřenou nájemcem, společností NOBL a. s., ve prospěch stěžovatelovy matky stěžovatel předložil orgánům pomoci v hmotné nouzi již v jiných dávkových řízeních. V tomto ohledu Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že to je rovněž *„…věcí stěžovatele, aby za součinnosti s vlastníkem nemovitosti, jejím správcem a dodavateli elektrické a plynové energie uzavřel příslušné smlouvy. Správní orgány rozhodující ve věci zákona o sociální potřebnosti nemohou tuto činnost nahradit či jinak suplovat, případně stěžovateli vysvětlovat, že v materiálním právním státě založeném na úctě ke svobodné autonomii jednotlivce nemohou správní orgány zabezpečovat to, co dotyčný jedinec musí zvládat sám – zde uzavřít smlouvy o dodávce elektrické energie a plynu. … Otázkou subjektivních příčin, které vedly stěžovatele k tomu, že neprovedl příslušné kroky k zapojení elektrické a plynové sítě, se správní soudy nemusejí zabývat, pokud neexistuje přímá souvislost s důvody pro přezkum napadeného rozhodnutí.“ (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2012, č. j. 6 Ads 75/2012 - 23, přístupný na www.nssoud.cz).* Od tohoto právního názoru se Nejvyšší správní soud nehodlá odchýlit ani v této věci téhož stěžovatele, přičemž poznamenává, že ve věci zde nehraje žádnou roli skutečnost, že v citovaném rozsudku se jednalo věcně ještě o dávku sociální péče podle ustanovení § 90 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 3 zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 2 odst. 1 a § 4 odst. 1 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů. Účel tehdejších opakovaných či jednorázových dávek sociální péče pro zajištění životního minima a dnešních dávek pomoci v hmotné nouzi je tentýž – zajistit základní životní potřeby žadatele, je-li sociálně potřebný, resp. nyní v hmotné nouzi. Nejvyšší správní soud se tedy neztotožnil s námitkou stěžovatele, že absence připojení sítí v předmětném bytě, který slouží jako přístřeší stěžovateli a jeho matce, způsobuje nefunkčnost tohoto přístřeší v takové míře, aby bylo nutno na stěžovatele nahlížet jako na osobu bez přístřeší.

Stran námitky, že správní orgány neprovedly žádné šetření, aby si ověřily stav stěžovatelova přístřeší, Nejvyšší správní soud uvádí, že rovněž není důvodná ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř s. Orgány pomoci v hmotné nouzi nebyly povinny provést sociální šetření ve smyslu § 63 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť ze samotných tvrzení stěžovatele jím doložených (a to i v jiných dávkových řízeních) jim byly známy jeho bytové poměry, přičemž prvostupňový orgán i odvolací orgán z takto dostatečně zjištěného skutkového stavu (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů) vycházely ve svých rozhodnutích. Samotné napadené rozhodnutí odvolacího orgánu, které bylo odůvodněno poměrně stroze, však nelze i se zřetelem na věcný kontext (rozhodování o jednorázové dávce mimořádné okamžité pomoci v zákonné výši 1.000 Kč) považovat za nepřezkoumatelné ani pro nesrozumitelnost, ani pro nedostatek důvodů, neboť se v něm odvolací orgán srozumitelně a přezkoumatelně opřel o zjištění učiněná prvostupňovým orgánem a shledal jeho závěr o nepřiznání nároku na mimořádnou okamžitou pomoc stěžovateli jako správný. Tyto námitky tedy rovněž nejsou důvodné.

Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost jako nedůvodnou a zamítl ji.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný měl ve věci úspěch, podle ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. však správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče nelze přiznat právo na náhradu řízení, na které by měl jinak nárok podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s.

Protože stěžovateli byla městským soudem ustanovena zástupkyně, Mgr. Dagmar Rezková Dřímalová, advokátka, Nejvyšší správní soud ji podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. přiznal odměnu za zastupování za jeden úkon právní služby ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném do 31. 12. 2012 – kasační stížnosti ze dne 9. 5. 2012. Tato odměna je podle ustanovení § 9 odst. 2 cit. vyhlášky ve spojení s ustanovením § 7 cit. vyhlášky stanovena ve výši 500 Kč za jeden úkon právní služby. Dále Nejvyšší správní soud přiznal na náhradě hotových výdajů podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (jeden úkon právní služby po 300 Kč). Dohromady tedy Nejvyšší správní soud přiznal částku 800 Kč jako odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů. Tuto částku bylo dále nutné navýšit o částku daně z přidané hodnoty, protože ustanovená zástupkyně je plátcem této daně.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. června 2013

JUDr. Petr Průcha
předseda

s e n á t u